

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 9. Exponuntur variæ Catholicorum sententiæ circa constitutum
peccati originalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

4. Concupiscentia malum, languor, infirmitas simul & peccatum est, quando non condonatur nobis peccatum, quod Adami voluntate commissum, & quo procurata est; seu, quod idem est, quando non tollitur reatus ille, quo facta est, & quo moraliter informatur atque constituitur in ratione peccati. Quia concupiscentia ad vituperium, poenam aeternam & odium tandiu nobis iure imputatur à Deo, quando in nobis moraliter permanet actio graviter culpabilis, cuius est effectus, & tandiu hæc actio in nobis permanet moraliter, quando nobis non condonatur.

5. Concupiscentia, sublato, quo facta est, reatu per condonationem peccati, à nobis Adami voluntate commissi, nosque, quando non condonatur, moraliter inficiens & maculans, non aliam amplius habet rationem, quam mali, languoris, infirmitatis & poenæ, quamvis permaneat eadem omnino quoad substantiam, quia per condonationem illam sublata est ejus imputabilitas ad vituperium, poenam aeternam & odium Dei.

6. Concupiscentia, & peccatum à nobis Adami voluntate commissum, moraliter perseverans, quando non condonatur, faciunt unum quoddam totum, quo homo non regeneratus, maculatur, & vituperio, poena aeterna atque odio Dei dignus efficitur, quod totum dicitur & est peccatum originale, hoc est, peccatum habituale, hominem ab origine seu ab instanti animationis habitualiter maculans, cuius pars materialis est concupiscentia, quamvis non sola, ut infra videbitur; pars verò formalis peccatum, à nobis voluntate Adami commissum, quo concupiscentia facta est, & cuius per condonationem in baptismo factam, morali permanentia cessante, desinit simpliciter illud totum, quod ab origine in peccatum imputabatur: non enim potest tolli moralis permanentia peccati, quo facta est concupiscentia, quin simul & indivisibiliter tollatur moralis permanentia ipsius concupiscentiæ, quæ imputabilis est; nec potest condonari culpabilis causa concupiscentiæ, quin simul & indivisibiliter ipsa concupiscentia, quæ imputabilis est, condonetur; eum tota ejus imputabilitas sit effectus formalis causæ ejus non condonatae: Deus igitur condonans ei qui baptizatur, causam concupiscentiæ, hoc ipso formaliter & immediate condonat ei totam concupiscentiæ remanentis imputabilitatem.

7. Denique, ut dicta contrahamus, sicut eo casu, quo homo sibi ipse effodit oculos, cæcitas ante condonationem illius voluntariæ effossionis peccatum est, quia homo vituperabilis est & odibilis Deo propter cæcitatem; & peccatum est non per se & ratione sui, sed ratione alterius, nempe voluntariæ effossionis, quia homo vituperabilis est & odibilis Deo non propter cæcitatem præcisè, sed propter cæcitatem voluntariè procuratam: non enim homo vituperabilis est & odibilis Deo, præcisè, quia cæcus est, sed quia ipse sibi per voluntariam oculorum effossionem cæcitatem procuravit: ita concupiscentia ante baptismum peccatum est, quia non renatus vituperabilis est & odibilis Deo propter concupiscentiam; & peccatum est non per se & ratione sui, sed ratione alterius, nempe peccati in Adamo commissi, quia non renatus vituperabilis est & odibilis Deo, non propter concupiscentiam præcisè, sed propter concupiscentiam voluntariè procuratam per Adami voluntatem; nam non renatus non est vituperabilis & Deo odibilis præcisè, quia concupiscentiali morbo laborat, sed quia morbum hunc concupiscentialem voluntariè contraxit per peccatum Adami voluntate commissum.

Item sicut eodem casu cæcitas post condonationem voluntariè effossionis oculorum, non est amplius peccatum, eò quod post hanc condonationem homo non potest amplius vituperari & odio haberi à Deo propter cæcitatem, quia Deus condonando voluntariam oculorum effossionem, condonavit homini cæcitatem voluntariè procuratam, seu quia Deus condonando voluntariam oculorum effossionem, cessit juri quod habebat ad vituperandum & odio habendum hominem propter cæcitatem voluntariè procuratam;

seu quia vituperabilitas & odibilitas hominis propter cæcitatem voluntariè contractam, erat effectus formalis voluntariæ effossionis oculorum, moraliter permanentis, donec condonaretur, cuius proinde morali permanentia per condonationem sublata, vituperabilitatem & odibilitatem hominis propter cæcitatem voluntariè contractam cessare necesse fuit: ita concupiscentia post baptismum non est amplius peccatum, eò quod post baptismum homo non potest amplius vituperari & odio haberi propter concupiscentiam, quia Deus per baptismum condonando peccatum Adami voluntate commissum, condonavit homini morbum concupiscentialem voluntariè contractum; quia Deus per baptismum condonando peccatum Adami voluntate commissum, cessit juri quod habebat ad vituperandum & odio habendum hominem propter concupiscentialem morbum voluntariè contractum, quia vituperabilitas & odibilitas hominis propter concupiscentialem morbum voluntariè contractum, erat effectus formalis peccati in Adamo commissi, & homini ab instanti animationis moraliter inexistens, donec condonaretur per baptismum, cuius proinde morali inexistencia per baptismum sublata, vituperabilitatem & odibilitatem hominis propter concupiscentialem morbum voluntariè contractum, cessare necesse fuit.

ARTICULUS IX.

Exponuntur variae Catholicorum sententiae circa constitutionem peccati originalis.

Prima sententia est Magistri Sententiarum lib. 2. dist. 31. §. 2. & 3. & aliquorum aliorum, qui docent, 1. Esse in homine duas malas qualitates, unam scilicet in anima, & alteram in carne, quæ posterior prioris causa est, & sic anima ex contactu carnis polluitur. 2. Utramque hanc qualitatem morbidam dici posse concupiscentiam. 3. In priore, nempe in qualitate morbida animæ peccatum originale consistere. Volunt igitur peccatum originale nihil aliud esse, quam concupiscentiam, id est, morbidam in anima qualitatem, prava desideria perpetuò excitantem. Hæc autem sententia à sententia Lutheranorum differt in duobus. 1. enim Lutherani qualitatem superadditam non admittunt, sed potius explodunt. 2. Lutherani censent concupiscentiam etiam post baptismum esse peccatum propriè dictum, quod Catholicis minime concedunt.

Hæc autem Magistri sententia defendi non potest. Nam concupiscentia vitium est, quo propendimus ad bona sensibilia contra præscriptum rationis. Vitium autem illud perperam constituitur in una, vel multiplici qualitate morbida, corpori & animæ superaddita: nihil enim aliud est, quam appetitus materialis, qui hoc ipso pronus est ad concupiscendum, hoc est, ad erumpendum in motus inordinatos & rectæ rationi contrarios, quod non continetur amplius per originalis iustitiæ donum, quod, quantum ad subjectionem carnis ad spiritum, irreparabiliter amissum per peccatum à nobis in Adamo commissum. Unde fit, ut ipsa anima, propter naturalem & intimam quam habet cum appetitu materiali, affinitatem, prona sit ad desideria illicita circa bona sensibilia. V. plura apud Bellarm. lib. 4. de statu pecc. c. 15.

Secunda sententia est Catharini & Pighii, & tenent peccatum originale nihil aliud esse, quam peccatum illud Adami primum, quo præceptum de non comedendo fructu arboris scientiæ boni & mali transgressus est. Quod si rectè explicaretur, sustineri posset. Sed dicunt, 1. Peccatum originale esse unum & idem in omnibus hominibus. 2. Hoc peccatum fuisse in primo homine re ipsa, in reliquis verò esse tantum per imputationem. 3. Nihil esse in infantibus, illis intrinsecum, quod veram habeat rationem peccati. Hæc autem doctrina repugnat Tridentino sess. 5. can. 3. ubi dicitur: *Si quis hoc Adam peccatum, quod origine unum est, & propagatione,*

non imitatione, transfusum omnibus, inest unicuique proprium &c. Itaque juxta Synodi doctrinam, confitendum est peccatum, ab Adamo, ut morali capite generis humani commissum, sic unicum fuisse in Adamo, ut per propagationem & transfusionem fiat multiplex saltem æquivalenter & secundum moralem æstimationem; ita ut singulis, qui ab Adamo per naturalem generationem descendunt, inest, velut aliquid illis saltem æquivalenter & secundum moralem æstimationem intrinsicum & proprium, proindeque singulos intrinsicè maculet, & peccatores constituat, perinde ac si à singulis propria voluntate commissum fuisset.

Tertia sententia eorum est, qui constituunt adequatè peccatum originale in privatione originalis justitiæ. Hanc sententiam ut suam exponit Bellarminus lib. 5. de statu pecc. c. 17. his verbis: *Si quis à nobis querat, quid propriè sit originale peccatum: respondimus cum distinctione ad hunc modum. Si peccatum pro actione cum lege pugnante accipitur; peccatum originale est prima Adams inobedientia, ab ipso Adamo commissum, non ut erat singularis persona, sed ut personam totius generis humani gerebat. Si verò peccatum accipitur pro eo, quod residet in homine post actionem, & unde idem homo non peccans sed peccator nominatur; peccatum originale est carentia doni justitiæ originalis, sive habitualis aversio, & obliquitas voluntatis, quæ & macula mentem Deo invisam reddens appellari potest.*

Sed contra est: quia, cum privatio justitiæ originalis non sit culpa, sed tantum effectus & pœna culpæ, non est nec potest esse per se & ratione sui peccatum propriè dictum, seu, quod idem est, non est nec potest esse per se & ratione sui aliquid homini imputabile ad vituperium, pœnam & odium, sed solum ratione alterius; nempe culpæ, cujus est effectus & pœna; moraliter homini inherens, donec condonetur, atque cum illa constituentis totum quoddam, ad vituperium, pœnam æternam & odium imputabile, quod proinde dicatur & sit peccatum habituale, quia habitualiter hominem maculat, eumque reddit vituperio, pœna æterna & odio Dei dignum. Ergo privatio justitiæ originalis non potest esse, nisi pars peccati originalis, & consequenter illud adequatè constituere non valet.

Quarta sententia est S. Thomæ hic q. 82. a. 3. in O. ubi S. Doctor aperte constituit peccatum originale in quodam toto, resulante ex concupiscentia, velut parte materiali, & privatione justitiæ originalis, velut parte formali. Privatio, inquit, justitiæ originalis, per quam voluntas subdebetur Deo, est formale in peccato originali: omnis autem alia inordinatio viri anime se habet in peccato originali, sicut quiddam materiale: inordinatio autem aliarum virium anime præcipue in hoc attenditur, quod inordinate convertuntur ad bonum commutabile: quæ quidem inordinatio communi nomine potest dici concupiscentia. Et ita peccatum originale materialiter quidem est concupiscentia, formaliter verò est defectus originalis justitiæ. Sed contra hanc sententiam valet, quod diximus contra præcedentem. Unde videtur nobis privationem justitiæ originalis non minus ad peccati originalis materiale pertinere, quam ipsam concupiscentiam.

Quinta sententia, quæ est multorum recentiorum, peccatum originale adequatè constituit in peccato illo, quod Adamus, ut personam generis humani gerens, admisit, quodque ita fuit unicum formaliter, ut fuerit multiplex æquivalenter, & totuplex secundum moralem æstimationem, quot ab Adamo descendenti erant per generationem naturalem: unde unicuique nostrum ab ipso puncto animationis secundum moralem æstimationem inest intrinsicum & proprium, proindeque unumquemque nostrum ab ipso puncto animationis constituit intrinsicè moraliter peccatorem, odibilem Deo, & æterna damnatione dignum, donec per baptismum condonetur. Quantum verò attinet ad privationem justitiæ originalis & concupiscentiam docet hæc sententia utramque habere tantum rationem pœnæ, non autem peccati, nisi improprie.

Simonius Theol. Tom. I.

Huic sententiæ non aliud habemus opponendum, quam quod ex parte adversetur S. Augustino, negando scilicet concupiscentiam pertinere ad constitutivum peccati originalis. Nam

Sexta sententia est S. Augustini constituentis peccatum originale in concupiscentia, ut nobis à primo instanti conceptionis ad vituperium, odium & supplicium æternum imputabili, non per se præcisè, sed per reatum ab ea distinctum & separabilem, qui proinde per baptismum tolli potest, ea manente, & quo per baptismum sublato, desinit esse nobis imputabilis, sicque desinit esse peccatum, propriè scilicet: adhuc enim potest improprie appellari peccatum, quod sit reatu primi hominis facta, & quod rebelando nos trahere nititur ad reatum, ut dicit S. Doctor lib. 2. contra Julianum circa medium epilogi. Sed ut S. Doctoris sententiam exponamus, & modo loquendi Scholarum accommodemus, sit

ARTICULUS X.

Ex quibus peccatum originale constituitur.

NOta 1. Juxta mentem S. Augustini, peccatum, & quidem propriè, duobus modis accipitur. 1. Pro eo, quod est per se & ratione sui imputabile ad vituperium & pœnam. 2. Pro eo, quod est imputabile ad vituperium & pœnam ratione alterius, cujus est effectus. Primo modo peccatum est omnis & sola transgressio libera legis, sive omnis & sola actio, vel quasi actio humana legi contraria, quandiu scilicet non condonatur. Secundo modo peccatum est v. g. privatio gratiæ sanctificantis in adulto, qui mortalem culpam admisit: nam hæc privatio non solum maculat illum, sed etiam illi ad vituperium, odium Dei & pœnam æternam imputabilis est propter gravem legis transgressionem, cujus est effectus; imputabilis, inquam, est, quandiu transgressio illa non condonatur. Tandiu enim ex natura rei anima odio Dei, vituperio & pœna digna est, quod sua culpa careat ornatu & pulcritudine sibi debita in statu elevationis in quo est.

Nota 2. Peccatum habituale intrinsicè complectitur illud totum, quod, actu peccati physice præterito, maculat hominem, ipsique imputabile est ad vituperium, odium & pœnam æternam. Quid enim est homo peccator, nisi homo propter actum peccati physice præteritum, & non condonatum, sædatus, & dignus odio, vituperio & pœna æterna? Homo autem, qui peccavit, sædus est, & dignus odio, &c. non solum per actum peccati physice præteritum, & moraliter in eo permanentem, donec condonetur; sed etiam per aliquid aliud, quod est effectus actus peccati, puta per privationem gratiæ sanctificantis, ut patet ex dictis not. 1. Peccatum igitur habituale intrinsicè complectitur non solum actum peccati moraliter in homine permanentem, donec condonetur; sed etiam aliquid aliud, puta privationem gratiæ sanctificantis. Igitur peccatum habituale intrinsicè complectitur non solum aliquid, quod per se & ratione sui imputabile est, sed etiam aliquid, quod imputabile est ratione alterius, cujus est effectus, & sic intrinsicè complectitur non solum aliquid, quod est peccatum propriè per se & ratione sui, sed etiam aliquid, quod etiam peccatum est propriè, sed ratione alterius, cujus est effectus. Igitur in peccato habituali aliquid se habet per modum partis formalis, nempe illud quod est per se & ratione sui peccatum, quia per se & ratione sui imputabile est; & aliquid, quod se habet per modum partis materialis, quod peccatum est ratione alterius, quia imputabile non est, nisi ratione alterius, cujus est effectus, & quocum, quandiu moraliter permanet, intrinsicè constituit totum illud, quod dicitur & est peccatum habituale; quia hominem, qui peccavit, maculat, & obnoxium facit odio Dei, vituperio & æterno supplicio.

Nota 3. Peccatum originale est quoddam peccatum habituale. Nam est peccatum propriè. Ergo vel est peccatum actuale, vel habituale. Non primum.

Gg in-